

KOMENTÁŘ

1. 3. 2024

Výroba a spotřeba elektrické energie v Jihomoravském kraji v roce 2023

Z elektráren využívajících obnovitelné zdroje pocházelo v roce 2023 37,2 % vyrobené elektrické energie v Jihomoravském kraji. Jeden obyvatel jihomoravské domácnosti v průměru spotřeboval 1 219,9 kWh elektrické energie. Spotřeba energie se v domácnostech kraje meziročně o 3,9 % snížila, celková spotřeba elektrické energie zahrnující všechna odvětví hospodářství kraje poklesla o 6,2 %.

Instalovaný výkon elektráren v České republice dosáhl k 31. 12. 2023 hodnoty 20 961,1 MW. Nejvyšší podíl na instalovaném výkonu měly parní elektrárny, a to 45,2 %, 20,5 % připadalo na jaderné elektrárny, 10,3 % na fotovoltaické elektrárny, 6,5 % na paroplynové, 5,3 % na vodní, 5,1 % na plynové a spalovací a 1,6 % na větrné elektrárny.

Tab. 1 Instalovaný výkon a výroba elektřiny podle typu elektráren v Jihomoravském kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

	2005	2008	2009	2010	2016	2021	2022	2023 ¹⁾	Podíl kraje na ČR v roce 2023
	Instalovaný výkon k 31. 12. (MW)								
Celkem	381,2	408,9	522,7	867,8	901,7	915,8	920,5	932,4	4,4
v tom elektrárny:									
parní	219,9	219,7	219,7	242,7	226,3	226,3	226,3	226,3	2,4
paroplynové	118,0	118,0	118,0	118,0	118,5	118,5	118,5	118,5	8,7
vodní	33,1	32,9	33,1	33,0	34,6	34,4	35,1	33,0	3,0
plynové a spalovací	9,4	16,8	20,7	23,0	66,1	78,5	81,8	87,7	8,3
větrné	0,2	6,3	6,3	8,3	8,4	8,4	8,4	8,3	2,4
fotovoltaické	-	15,2	125,0	442,8	447,9	449,7	450,4	458,6	21,3
	Výroba elektřiny brutto (GWh)								
Celkem	820,0	1 006,7	1 027,6	1 190,6	1 598,2	1 783,0	1 737,7	1 564,6	2,1
v tom elektrárny:									
parní	454,2	611,7	606,2	600,5	483,5	467,9	453,0	410,1	1,2
paroplynové	263,7	258,0	228,9	210,5	216,3	331,3	320,0	241,3	11,6
vodní	77,3	76,0	89,3	111,9	65,2	83,7	54,2	74,3	3,2
plynové a spalovací	23,9	50,0	64,6	84,7	321,9	377,7	366,5	331,5	9,0
větrné	0,3	7,8	9,2	13,2	12,0	13,0	13,7	13,8	2,0
fotovoltaické	-	3,2	29,4	169,8	499,4	509,5	530,2	493,5	22,5

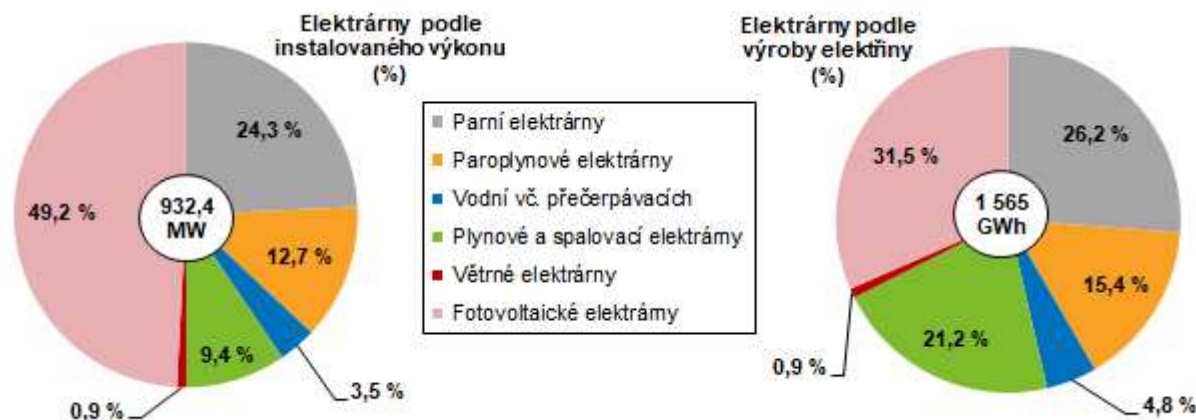
¹⁾ předběžný údaj ze čtvrtletních zpráv o provozu elektrizační soustavy ČR

V Jihomoravském kraji na konci roku 2023 byly elektrárny o výkonu 932,4 MW a na instalovaném výkonu elektráren ČR se podílely hodnotou 4,4 %. Ve srovnání s ostatními kraji to byl podíl 6. nejnižší. Prvenství dlouhodobě patří Ústeckému kraji, instalovaný výkon 5 275,7 MW tvořil 25,2 % celorepublikové kapacity.

KOMENTÁŘ

Graf 1 Struktura instalovaného výkonu a výroby elektřiny podle typu elektráren v Jihomoravském kraji v roce 2023

Zdroj: Energetický regulační úřad

Téměř polovinu instalovaného výkonu elektráren v Jihomoravském kraji tvoří fotovoltaické elektrárny (49,2 %). Na území kraje zaznamenaly nejvýraznější rozmach v letech 2009 a 2010. V roce 2009 tvořily tyto elektrárny 23,9 % instalovaného výkonu, v roce 2010 to bylo již 51,0 %. Vlivem rozvoje fotovoltaiky se v roce 2009 instalovaný výkon elektráren v kraji meziročně zvýšil o 27,8 %, v roce 2010 dokonce o 66,0 %. V dalších letech se pak již nijak výrazně neměnil. V roce 2023 tvořily fotovoltaické elektrárny již zmíněných 49,2 % instalovaného výkonu, parní elektrárny 24,3 %, paroplynové elektrárny 12,7 %, na plynové a spalovací elektrárny připadalo 9,4 % výkonu, na vodní 3,5 % a na větrné elektrárny 0,9 % instalovaného výkonu.

V České republice bylo v roce 2023 podle předběžných údajů vyrobeno celkem 76 107,3 GWh elektrické energie. Největší část energie, a to 44,2 %, byla vyrobena v parních elektrárnách. V jaderných elektrárnách bylo vyrobeno 40,0 % energie, 4,9 % připadlo na plynové a spalovací elektrárny a 3,1 % na vodní. Ve fotovoltaických elektrárnách bylo vyrobeno 2,9 % energie, na paroplynové elektrárny připadlo 2,7 % a na větrné 0,9 % vyrobené elektřiny.

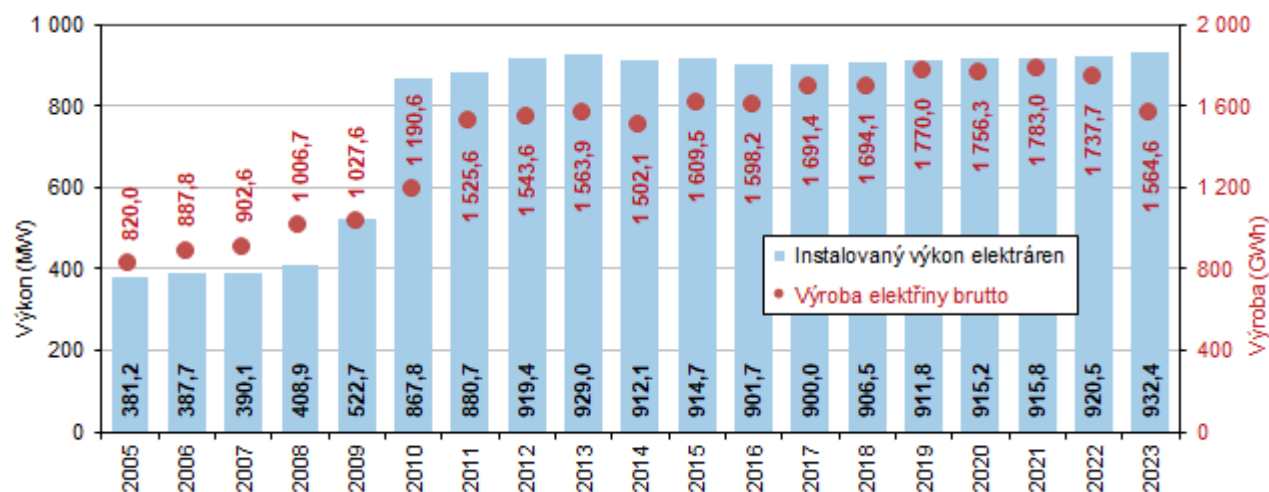
V Jihomoravském kraji v roce 2023 elektrárny vyrobily 1 564,6 GWh elektrické energie, což bylo pouze 2,1 % výroby energie v ČR. Ve srovnání s ostatními kraji to byl podíl 7. nejnižší. Prvenství dlouhodobě patří Ústeckému kraji, zde bylo vyrobeno 20 231,6 GWh elektrické energie, což bylo 26,6 % výroby ČR.

Téměř dvě pětiny elektrické energie v roce 2023 byly v Jihomoravském kraji vyrobeny v elektrárnách využívajících „obnovitelné zdroje“ – 31,5 % energie vyprodukovaly fotovoltaické elektrárny, 4,8 % vodní elektrárny a 0,9 % větrné elektrárny. Celkem 26,2 % elektřiny bylo vyrobeno v parních elektrárnách, 21,2 % v plynových a spalovacích elektrárnách a 15,4 % v paroplynových elektrárnách.

KOMENTÁŘ

Graf 2 Instalovaný výkon a výroba elektřiny v Jihomoravském kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

Tab. 2 Roční spotřeba elektřiny netto¹⁾ v Jihomoravském kraji

Zdroj: Energetický regulační úřad

	2017	2018	2019	2020 ¹⁾	2021	2022	2023 ²⁾	Podíl kraje na ČR v roce 2023
Celkem (GWh)	5 337,8	5 434,0	5 384,5	5 125,2	5 453,1	5 476,5	5 134,7	9,3
z toho odvětví:								
průmysl	459,1	448,9	387,5	1 894,6	2 040,3	2 065,5	1 820,0	8,8
energetika	105,2	105,8	107,5	278,5	277,2	139,8	199,5	5,3
doprava	28,0	27,6	27,0	77,9	78,0	77,9	41,5	6,2
stavebnictví	44,7	43,4	41,1	58,9	56,5	52,7	51,1	11,4
zemědělství	105,7	100,6	93,4	123,9	142,1	144,4	124,2	13,6
služby	488,3	360,9	321,7	1 276,5	1 268,1	1 271,2	1 192,3	9,4
domácnosti	1 311,2	1 294,8	1 306,6	1 363,5	1 535,8	1 550,4	1 489,6	9,9
Spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele (kWh)	1 110,8	1 092,9	1 098,4	1 142,0	³⁾ 1 298,8	1 282,0	1 219,9	x

¹⁾ spotřeba elektřiny netto je spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav zvýšená o spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

¹⁾ v roce 2020 byla zpřesněna spotřeba elektrické energie podle odvětví; značná část spotřeby dříve zařazované do sekce "ostatní" byla přesunuta do konkrétních sekcí klasifikace CZ-NACE

²⁾ předběžný údaj ze čtvrtletních zpráv ERÚ o provozu energetické soustavy ČR

³⁾ v počtu obyvatel promítnuty výsledky SLDB 2021 - není srovnatelný s předchozími roky

Zatímco podíl Jihomoravského kraje na výrobě elektrické energie v ČR v roce 2023 činil pouze 2,1 %, na republikové spotřebě energie se kraj podílel hodnotou 9,3 %. Spotřeba energie v kraji dosáhla podle předběžných údajů 5 134,7 GWh, meziročně klesla o 341,8 GWh, tj. o 6,2 %. Pokles spotřeby byl zaznamenán především v dopravě (o 46,7 %), v zemědělství (o 14,0 %) a v odvětví průmyslu (o 11,9 %). Celkově spotřeba elektřiny v hospodářství klesla oproti předcházejícímu období o 8,6 %, spotřeba domácností se snížila o 3,9 %. Jeden obyvatele jihomoravské domácnosti v roce 2023 spotřeboval v průměru 1 219,9 kWh elektrické energie, což bylo proti roku 2022 o 62,0 kWh méně (o 4,8 %).

KOMENTÁŘ

Poznámka:

Informace o provozu elektrizační soustavy v krajském členění zveřejňuje Energetický regulační úřad. Data pocházejí od výrobců, distributorů elektřiny a obchodníků s elektřinou. Údaje za rok 2023 jsou součtem dat z jednotlivých čtvrtletních zpráv o provozu elektrizační soustavy ČR a jsou tedy předběžné.

Kontakt:

Mgr. Tomáš Svozil

Krajská správa ČSÚ v Brně

e-mail: tomas.svozil@czso.cz

tel.: 542 528 172